

Dobrodošli

EMMC

-
- 1** Alokacija kapaciteta u 2017. godini
 - 2** Izmena pravila o radu tržišta
 - 3** Novi Market Management System
 - 4** Garancije porekla
 - 5** Objavljivanje ključnih tržišnih podataka
 - 6** Prijava dnevnih planova rada u dan unapred procesu
 - 7** Prijava dnevnih planova rada u unutardnevnom procesu
 - 8** Kupovina električne energije na bilateralnom tržištu

1

Alokacija kapaciteta u 2017. godini

2

Izmena pravila o radu tržišta

3

Novi Market Management System

4

Garancije porekla

5

Objavljivanje ključnih tržišnih podataka

6

Prijava dnevnih planova rada u dan unapred procesu

7

Prijava dnevnih planova rada u unutardnevnom procesu

8

Kupovina električne energije na bilateralnom tržištu

E

M

C

АКЦИОНАРСКО ДРУШТВО
ЕЛЕКТРОМРЕЖА СРБИЈЕ

ЧАРСКО ДРУШТВО
ОМРЕЖА СРБИЈЕ

Tržište električne energije u 2017.

Direkcija za poslove tržišta
električne energije
EMS AD Beograd

Raspodela prekograničnih prenosnih kapaciteta u 2017

Dodela kapaciteta koju organizuje EMS

BARS – godišnja i mesečna
HURS – dnevna i unutarnevna
MKRS – dnevna i unutarnevna
HRRS – dnevna i unutarnevna
RORS – dnevna
BGRS – dnevna

MERS – godišnja, mesečna, sedmična,
 unutarnevna

ALRS – mesečna, sedmična,
 unutarnevna

Glavne izmene u pravilima u odnosu na 2016. godinu

➤ Zajedničke aukcije:

- Promena maksimalne vrednosti aukcione ponude i maksimalnog broja aukcionih ponuda
- Uvođenje principa UIOSI na granici Srbija-Rumunija
- Uvođenje zajedničkih aukcija na granici Srbija-Makedonija

	Granica	Max bid	Broj ponuda
Dnevne aukcije	Mađarska	100	10
	Hrvatska	70	10
	Bugarska	70	10
	Rumunija	70	10
	Makedonija	70	10
GM	Bosna i Herzeg.	70	10

➤ Split (50%) granice: Crna Gora i Albanija

- Mogućnost registracije strane kompanije sa srpskom licencom

Specifične izmene za 2017. godinu

➤ Granica Srbija – Rumunija:

- Promena uloga (TEL: Long-term + Intraday; EMS: Daily)
- Pravila za godišnje i mesečne aukcije prilagođena HAR
- Uvođenje instrumenta obezbeđenja plaćanja
- Uvođenje principa UIOSI:
 - Učesnik ima pravo na kompenzaciju za neprijavljeni LT kapacitet
 - Kompenzacija učesnika po ceni postignutoj na dnevnoj aukciji
 - Kompenzaciju učesnika vrši TRANSELECTRICA

➤ Granica Srbija – Makedonija:

- Zajedničke aukcije kapaciteta
- Uvedene dnevne aukcije
- Nova Pravila za unutardnevne alokacije

Važne informacije o aukcijama za 2017. godinu

- EMS uspešno sproveo godišnje aukcije na granicama sa BiH i Crnom Gorom
- U toku je registracija učesnika za učešće na mesečnim i dnevnim aukcijama i unutar dnevnim alokacijama
- **Krajnji rok za registraciju za prve dnevne aukcije u 2017. godini je 22.12.2016.**
- **Krajnji rok za registraciju za prve unutar dnevne alokacije u 2017. godini je 26.12.2016.**
- Aukciona pravila i obrasci su objavljeni na sajtu EMS AD Beograd
- Za učešće na Split aukcijama u 2017 potrebna registracija (Pravila nisu vremenski ograničena, ali se registracija obnavlja svake godine)
- **Učešće EMS u aukcionim kućama (SEE CAO i JAO):**
 - EMS je u fazi pristupanja SEE CAO
 - Formiran radni tim za usaglašavanje aukcionih pravila SEE CAO sa HAR – **EMS će učestvovati u radu ovog radnog tima**
 - EMS razmatra mogućnost pristupanja JAO sa granicama HURS i RORS

- 1 Alokacija kapaciteta u 2017. godini
- 2 **Izmena pravila o radu tržišta**
- 3 Novi Market Management System
- 4 Garancije porekla
- 5 Objavljivanje ključnih tržišnih podataka
- 6 Prijava dnevnih planova rada u dan unapred procesu
- 7 Prijava dnevnih planova rada u unutardnevnom procesu
- 8 Kupovina električne energije na bilateralnom tržištu

E

M

C

Nova Pravila o radu tržišta električne energije

- **EMS doneo nova Pravila o radu tržišta električne energije**
- **Pravila su dostavljena Agenciji za energetiku Republike Srbije na usvajanje**
- **Početak primene Pravila – do kraja 2016. godine (8 dana od dana objavljivanja)**
- **Glavni razlozi za donošenje novih Pravila:**
 - Usklađivanje sa novim propisima u oblasti energetike
 - Zahtevi učesnika na tržištu za unapređenjem Pravila i poslovnih procedura koje iz njih proističu
 - Praktična iskustva u primeni Pravila i potreba za unapređenjem i optimizacijom procesa
 - Usklađivanje sa evropskom praksom i modelom tržišta definisanog evropskim mrežnim pravilima.

Novine i najvažnije promene;

- Strana kompanija može biti BOS (strana kompanija može biti samo snabdevač na veliko)
- Definisani način obezbeđenja sistemskih usluga (nabavka balansne rezerve)
- Preciznije definisanje tipova prenosa balansne odgovornosti
 - ukinuta je mogućnost uspostavljanja prinudne balansne grupe
 - Snabdevač prenosi BO na BOS – BOS preuzima BO za sva MPP sa kojima snabdevač ima ugovor o potpunom snabdevanju
- Preciznije definisana procedura raskida ugovora o balansnoj odgovornosti

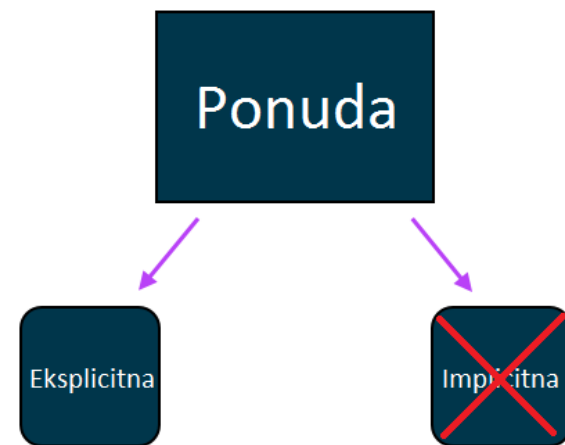
Unapređenje instrumenata obezbeđenja plaćanja

Tip instrumenta	BOS – srpska kompanija	BOS – strani rezident
Bankarska garancija sa revolving klauzulom	Banka sa sedištem u Republici Srbiji	Banka sa sedištem u inostranstvu
Bankarska garancija za garantovanje plaćanja koja se izdaje na iznos trostruke vrednosti rizika	Banka sa sedištem u Republici Srbiji	Banka sa sedištem u inostranstvu
Namenski (garantni) depozit po revolving načelu u banci sa sedištem u Republici Srbiji (novi depoziti važe 3 godine)	Banka sa sedištem u Republici Srbiji	

- Utvrđivanje vrednosti rizika $R = \max(EN1, EN2, EN3) \cdot D \cdot C$
- C referentna tržišna cena za kalendarsku godinu G - ponderisana cena angažovane balansne energije naviše u periodu od 1. oktobra G-2 do 30. septembra G-1, u EUR/MWh.

Promene na balansnom tržištu električne energije

- Uvedene su mogućnosti kupoprodaje prekogranične tercijarne regulacione energije i netovanja odstupanja (razmene sekundarne regulacione energije) između operatora prenosnih sistema
- Ujednačene ponude za angažovanje regulacione rezerve - ukinute implicitne ponude za nedominatne učesnike i uvedene eksplicitne ponude (par energija – cena) za sve učesnike u balansnom mehanizmu
- Dve liste za angažovanje balansne energije:
 - Lista brze rezerve (unutar obračunskog intervala)
 - Lista spore rezerve (naredni obračunski intervali)
- Naturalna prekogranična tercijarna energija po dvostrukoj baznoj ceni postignutoj na organizovanom tržištu el. energije u Srbiji (SEEPEx) za odgovarajući tržišni dan

Обрачун finansijskog poravnanja BOS

- Razdvojeno je računanje odstupanja balansno odgovorne strane od neizbalansiranosti u dnevnom planu rada.
- **Po pitanju neizbalansiranosti dnevnog plana rada, uvedeno je da se u slučaju neizbalansiranosti u opsegu od -0.5 MWh do +0.5 MWh u obračunskom intervalu ne naplaćuje naknada za neizbalansiranost dnevnog plana rada.**
- **U slučaju da je neizbalansiranost van opsega [-0.5 MWh, +0.5 MWh] naknada se naplaćuje za celu vrednost neizbalansiranosti.**
- Naknada za odstupanje BOS u slučaju neizbalansiranosti u opsegu od -0.5 MWh do 0 MWh u obračunskom intervalu se i dalje naplaćuje.

- 1 Alokacija kapaciteta u 2017. godini
- 2 Izmena pravila o radu tržišta
- 3 Novi Market Management System**
- 4 Garancije porekla
- 5 Objavljivanje ključnih tržišnih podataka
- 6 Prijava dnevnih planova rada u dan unapred procesu
- 7 Prijava dnevnih planova rada u unutardnevnom procesu
- 8 Kupovina električne energije na bilateralnom tržištu

E

M

C

Novi Market Management System

- U toku 2017. godine EMS prelazi na korišćenje novog MMS. Učesnici će biti na vreme obavešteni o dinamici prelaska i neophodnom prilagođavanju
- Funkcije MMS:
 - Administracija prijave planova rada – Scheduling modul
 - Administracija balansnog mehanizma – Balancing modul
 - Administracija odstupanja BOS i naknada – Settlement modul
- Pregled:
 - dnevnog plana rada
 - dostavljenih ponuda
 - angažovane balansne energije
 - odstupanja balansne grupe
 - naknada
- Prelazak na razmenu informacija kroz sistem preko standardnih xml fajlova

- 1 Alokacija kapaciteta u 2017. godini
- 2 Izmena pravila o radu tržišta
- 3 Novi Market Management System
- 4 Garancije porekla**
- 5 Objavljivanje ključnih tržišnih podataka
- 6 Prijava dnevnih planova rada u dan unapred procesu
- 7 Prijava dnevnih planova rada u unutardnevnom procesu
- 8 Kupovina električne energije na bilateralnom tržištu

E

M

C

Garancije porekla u Republici Srbiji

- EMS ima ulogu tela za izdavanje garancija porekla
- Omogućavanje krajnjem kupcu da dobije informacije o poreklu električne energiju koju je potrošio
- Završeno pisanje podzakonske regulative – usvajanje krajem 2016. godine.
- Donošenje Pravila o izdavanju garancija porekla u Republici Srbiji (Domain protocol) - početkom 2017.
- Korisnici registra:
 - Proizvođači iz obnovljivih izvora energije registrovani kod Ministarstva rudarstva i energetike – dobijaju garancije porekla
 - Snabdevači – koriste garancije porekla za krajnje kupce
 - Snabdevači na veliko – trguju garancijama porekla
- Početak registracije – prva polovina 2017. godine
- Učlanjenje u AIB – međunarodno priznavanje srpskih garancija porekla

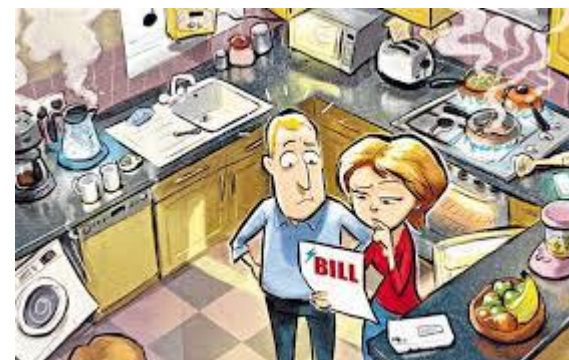

AIB

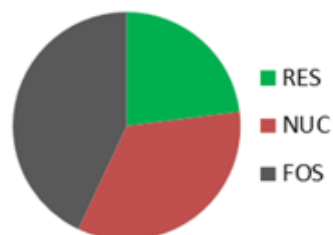
association of issuing bodies

Garancije porekla – obaveze snabdevača

- Snabdevači jednom godišnje svojim krajnjim kupcima dostavljaju informacije o poreklu električne energije koju su potrošili u prethodnoj godini
 - Koriste se podaci o iskorišćenim garancijama porekla, energiji iz feed-in sistema i nacionalnog rezidualnog miksa

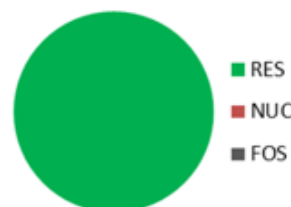
Opšti miks snabdevača

Dostavlja se svim potrošačima

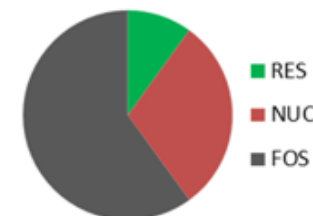
Miksevi proizvoda energije

Zelena energija kao proizvod

Dostavlja se potrošačima određenih proizvoda zelene energije, podržani sa garancijama porekla. Reklamni materijal proizvoda

Rezidualni miks snabdevača

Dostavlja se potrošačima koji ne troše određeni proizvod zelene energije. Reklamni materijal miksa snabdevača

- 1 Alokacija kapaciteta u 2017. godini
- 2 Izmena pravila o radu tržišta
- 3 Novi Market Management System
- 4 Garancije porekla
- 5 Objavljivanje ključnih tržišnih podataka**
- 6 Prijava dnevnih planova rada u dan unapred procesu
- 7 Prijava dnevnih planova rada u unutardnevnom procesu
- 8 Kupovina električne energije na bilateralnom tržištu

E

M

C

AKCIONARSKO DRUŠTVO
„ELEKTROMREŽA SRBIJE“ BEOGRAD

OBJAVLJIVANJE KLJUČNIH TRŽIŠNIH PODATAKA

Transparentnost

- Transparentnost je osnova za:
- funkcionalno,
- efikasno
- likvidno i
- konkurentno

tržište električne energije.

Transparentnost se odnosi na dostupnost i objavljivanje svih relevantnih informacija svim učesnicima na tržištu i predstavlja preduslov nediskriminatornog funkcionisanja tržišta.

Regulatorni okvir

➤ EU regulativa:

- Uredba 714/2009
- Uredba 543/2013

Podaci:

- Proizvodnja
- Prenos
- Potrošnja
- Balansno tržište

Regulatorni okvir

- Pravila vezana za transparentnost podataka električne energije definisana su:
 - Uredbom 543/2013 (Uredba je usvojena u junu 2015. godine i od strane Ministarskog saveta Energetske zajednice za obaveznu implementaciju u zemljama Energetske zajednice, uključujući i Republiku Srbiju).
 - Zakon o energetici (Službeni glasnik br. 145/2014 , Član 53/10, 109/13 i 176), kojim se zahteva objavljivanje ključnih tržišnih podataka.

Regulatorni okvir

➤ EMS AD, kao operator prenosnog sistema električne energije, je u obavezi da donese Pravila o objavljivanju ključnih tržišnih podataka. Ovim pravilima bliže se uređuju obaveze:

- operatora prenosnog sistema električne energije,
- operatora distributivnog sistema električne energije,
- operatora zatvorenog distributivnog sistema električne energije,
- proizvođača električne energije i
- krajnjeg kupca

u vezi sa objavljivanjem svih relevantnih podataka o potrošnji, prenosu, proizvodnji i balansnom tržištu.

Regulatorni okvir

- Pravila su donešena od strane EMS AD.
- Pravila su u postupku odobravanja od strane Agencije za energetiku Republike Srbije.
- Pravila stupaju na snagu osmog dana od dana objavljivanja.
- Ključni tržišni podaci se šalju na ENTSO-E platformu (EMFIP) u rokovima definisanim Pravilima.

Regulatorni okvir

- Pravilima su definisane Prelazne i završne odredbe:
 - Ukupna ostvarena proizvodnja po tipu i vrednost akumulacione energije – EMS AD će objavljivati ove podatke od 23. decembra 2016. godine.
 - Ostvarena proizvodnja po proizvodnim jedinicama – EMS AD će objavljivati ove podatke od 01. januara 2018. godine (nakon izmene Zakona o energetici, Član 185).

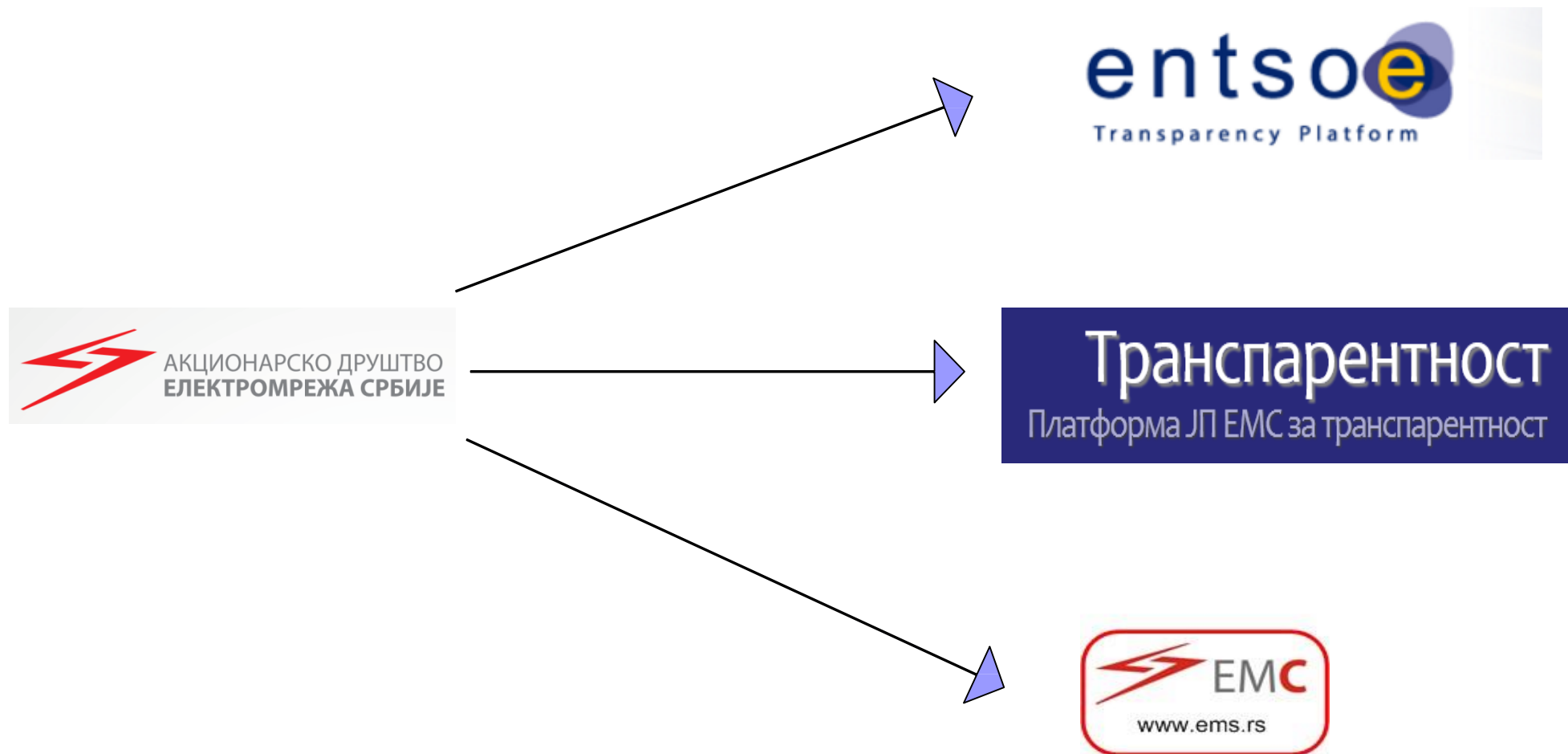
Regulatorni okvir

- Pravilima su definisane Prelazne i završne odredbe:
 - Prognoza proizvodnje električne energije dobijene od sunca i vetra za dan unapred i ostvarena proizvodnja električne energije dobijene od sunca i vetra – objavljivaće se kada učešće proizvodnje električne energije dobijene iz ovih obnovljivih izvora električne energije bude veće od 5% u ukupnoj godišnjoj proizvodnji električne energije.

Regulatorni okvir

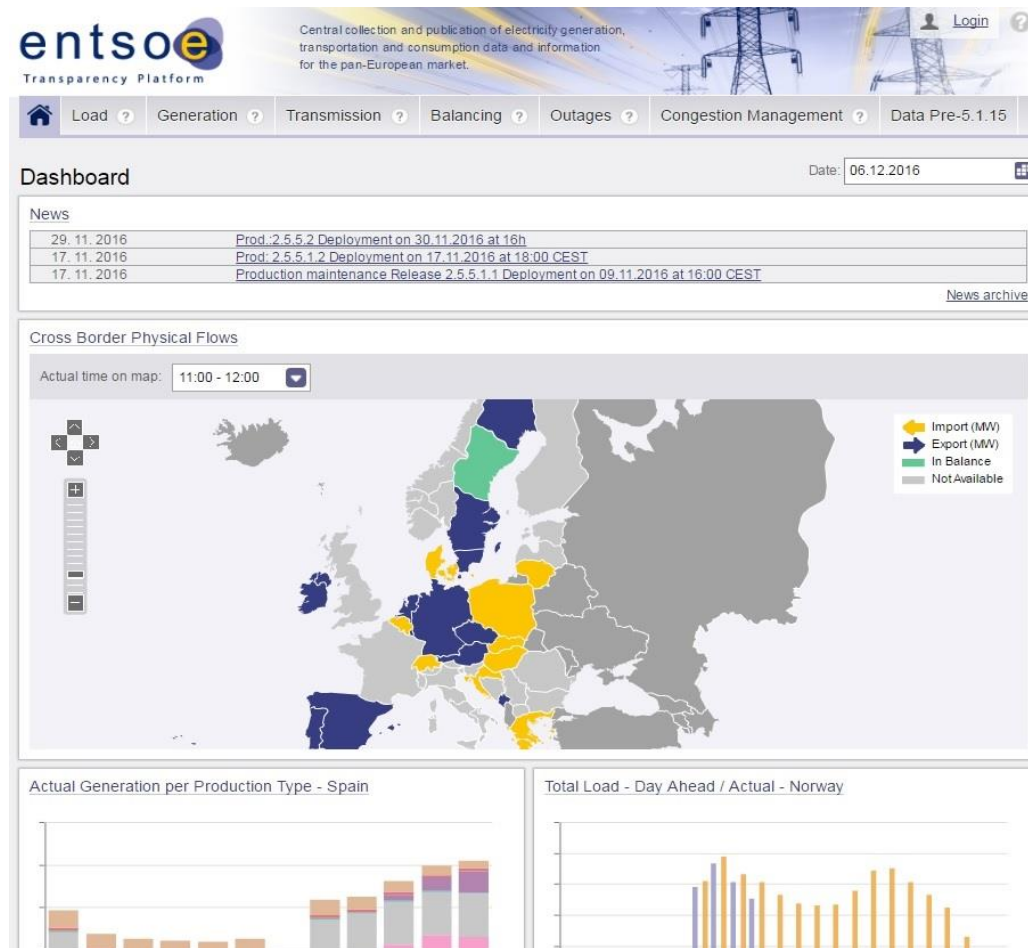
- Pravilima su definisane Prelazne i završne odredbe:
 - Podaci koji će EMS AD objavljivati od 01. januara 2018. godine (nakon implementacije MMS sistema):
 - ❖ Upravljanje zagušenjem putem redispečinga
 - ❖ Upravljanje zagušenjem putem kontratrgovine
 - ❖ Neplanirana neraspoloživost proizvodne jedinice
 - ❖ Neplanirana neraspoloživost proizvodne grupe
 - ❖ Prihvaćene agregirane ponude
 - ❖ Angažovana balansna energija
 - ❖ Cene angažovane balansne energije
 - ❖ Agregirane ponude za angažovanje balansne rezerve iz susednih regulacionih oblasti
 - ❖ Cene iz ponuda za angažovanje balansne rezerve iz susednih regulacionih oblasti
 - ❖ Angažovana balansna energija iz susednih regulacionih oblasti

Objavlјivanje podataka

EMFIP - Electricity Market Fundamental Information Platform

➤ EMFIP platforma <https://transparency.entsoe.eu/>

The screenshot displays the EMFIP (Electricity Market Fundamental Information Platform) dashboard. At the top, the entsoe logo is accompanied by the text: "Central collection and publication of electricity generation, transportation and consumption data and information for the pan-European market." A navigation menu includes: Home, Load, Generation, Transmission, Balancing, Outages, Congestion Management, and Data Pre-5.1.15. The dashboard is dated 06.12.2016.

News

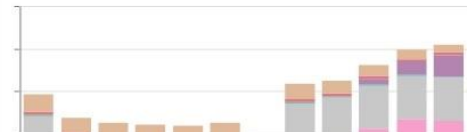
29. 11. 2016	Prod: 2.5.5.2 Deployment on 30.11.2016 at 16h
17. 11. 2016	Prod: 2.5.5.1.2 Deployment on 17.11.2016 at 18:00 CEST
17. 11. 2016	Production maintenance Release 2.5.5.1.1 Deployment on 09.11.2016 at 16:00 CEST

Cross Border Physical Flows

Actual time on map: 11:00 - 12:00

Map of Europe showing physical flows: Import (MW) in yellow, Export (MW) in blue, In Balance in green, and Not Available in grey.

Actual Generation per Production Type - Spain

Total Load - Day Ahead / Actual - Norway

EMS AD - lokalna platforma za transparentnost

- EMS razvija lokalnu platformu za transparentnost.
- Trenutno, usled obima posla vezanog za implemencaciju slanja podataka na EMFIP, samo deo podataka koji se objavljuju na EMFIP su dostupni i na EMS platformi za transparentnost.
- Cilj je da svi podaci koji se nalaze na EMFIP platformi budu dostupani i na EMS platformi za transparentnost.

EMS AD - lokalna platforma za transparentnost

➤ EMS transparency platform <http://transparency.ems.rs/>

Транспарентност

Платформа ЈП ЕМС за транспарентност

Почетна |
 Управљање загушењима |
 Балансирање и потрошња |
 Преносни капацитет |
 Аукције

Новости:

17.09.2014

Објављени подаци - Нето прекогранични преносни капацитет - дневни (у подменију Преносни капацитет)

01.12.2013

Објављени подаци: Прогноза потрошње - седмична (у подменију Балансирање и потрошња)

22.05.2013

Објављени подаци - Нето преносни капацитет / Распољиви прекогранични преносни капацитет - месечни (у подменију Преносни капацитет)

22.05.2013

Објављени подаци - Нето преносни капацитет / Распољиви прекогранични преносни капацитет - годишњи (у подменију Преносни капацитет)

Транспарентност

Транспарентност података у тржишту електричне енергије

Транспарентност је од суштинског значаја за постизање функционалног, ефикасног, слободног и конкурентног тржишта електричне енергије. Она се односи на доступност и објављивање свих релевантних информација свим учесницима на тржишту електричне енергије и представља предуслов недискриминаторног функционисања тржишта електричне енергије.

Као оператор преносног система ЈП ЕМС мора да ради у складу са Регулацивом Regulation (EC) No. 714/2009 of the European Parliament and of the Council and Energy Law ("Службени лист Републике Србије" број. 57/11, 80/11-члан, 93/12 и 124/12), која подразумева да оператор преносног система објављује податке везане за тржиште електричне енергије у Србији.

ЈП ЕМС ће објављивати све податке везане за преносну мрежу, искључења интерних и интерконективних далековода, приступ и коришћење преносне мреже, као и извештаје о загушењима – зашто и где се јављају, методе које се примењују за отклањање загушења и планови даљег развоја.

Тренутно се на овој платформи могу видети подаци из области:

Преносни капацитет: приказани су подаци који се односе на прекограничне преносне капацитете и то за месец унапред и годину унапред.

Експлицитне аукције: резултати дневних, месечних и годишњих аукција

direction	TTC	TRM	NTC	AAC yearly	AAC monthly	ATC
	MW	MW	MW	MW	MW	MW
HURT	800	100	700	700	0	500

EMS web sajt

Podaci koji se objavljuju na EMS web sajtu (www.ems.rs):

- Pravila o radu tržišta električne energije
- Pravila za dodelu prenosnih kapaciteta
- ATC
- Rezultati aukcija
- Učesnici koji su stekli pravo na kapacitet
- Angažovana balansna energija i cena poravnanja
- Planirana isključenja interkonektivnih dalekovoda

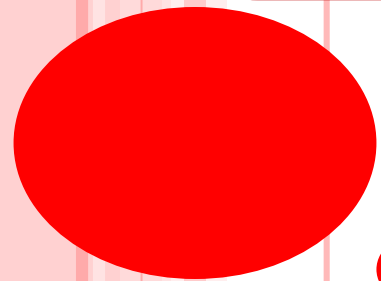
**Za sva pitanja vezana za
objavljivanje ključnih tržišnih
podataka:**

E-mail: transparency.support@ems.rs

- 1 Alokacija kapaciteta u 2017. godini
- 2 Izmena pravila o radu tržišta
- 3 Novi Market Management System
- 4 Garancije porekla
- 5 Objavljivanje ključnih tržišnih podataka
- 6 **Prijava dnevnih planova rada u dan unapred procesu**
- 7 Prijava dnevnih planova rada u unutardnevnom procesu
- 8 Kupovina električne energije na bilateralnom tržištu

E

Prijava dnevnih planova
rada u dan unapred
procesu u 2017. godini

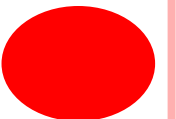
АКЦИОНАРСКО ДРУШТВО
ЕЛЕКТРОМРЕЖА СРБИЈЕ

PRIJAVA DNEVNIH PLANOVA RADA

Na granicama:

- Srbija-Hrvatska,
- Srbija-Mađarska,
- Srbija- Crna Gora,
- Srbija- Bugarska
- Srbija-Bosna i Hercegovina i
- Srbija-Albanija

nema promena u odnosu na 2016.godinu

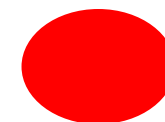
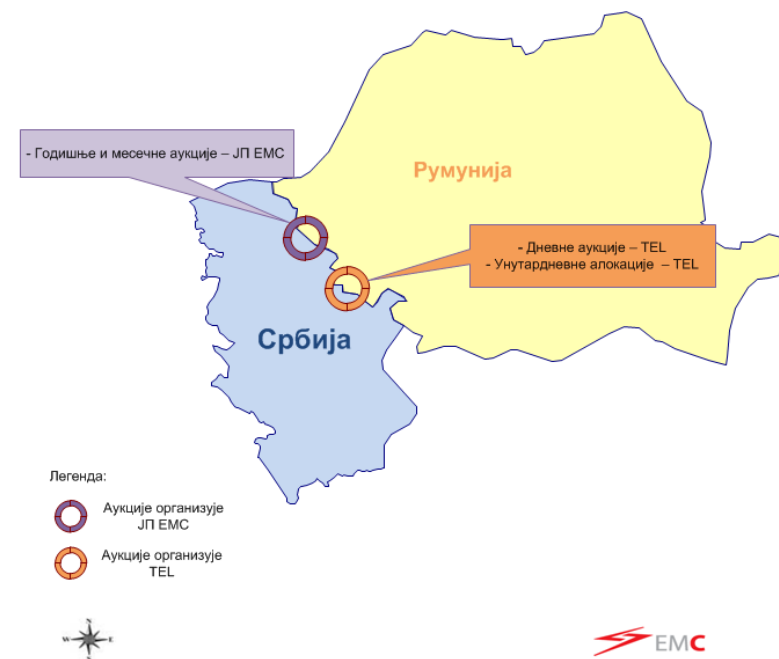

SRBIJA – RUMUNIJA 1/2

Transelectrica organizuje aukcije za dodelu dugoročnih kapaciteta (godišnje i mesečne aukcije)

EMS organizuje aukcije za dodelu dnevnih kapaciteta

Transelectrica organizuje aukcije za dodelu unutar dnevnih kapaciteta

SRBIJA – RUMUNIJA 2/2

“1:1” – Registration

The scanned copy of this form shall be delivered to the following e-mail addresses: schedule@ems.rs and tsoplan@transelectrica.ro

	From (dd.mm.yy)	To (dd.mm.yy)
Period (whole calendar month only)		

	EMS	Transelectrica
Name of the BRP		
Address		
VAT No.		
EIC-Code		
Company representative		
Telephone No.		
Fax No.		
E-mail address		
Date		
Signature/Stamp		

PREKOGRANIČNI PARTNERI NA GRANICI SRBIJA – RUMUNIJA 1/3

1:1-
nominacija
(popunjava se verzija
na engleskom)

- Učesnik može da prijavi samo jednog prekograničnog partnera
- Registracija važi za ceo kalendarski mesec, nekoliko uzastopnih meseci do kraja godine ili celu godinu za nominacije po svim tipovima kapaciteta
- 1:1 nominacija se šalje EMS i Transelectrica
- Registracioni formular se nalazi na sledećem linku:
http://www.ems.rs/page.php?kat_id=570

PREKOGRANIČNI PARTNERI NA GRANICI

SRBIJA – RUMUNIJA 2/3

I

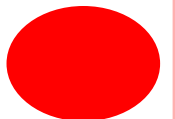
Vlasnik kapaciteta
je BOS u
regulacionoj oblasti
EMS

- RS BOS može izvršiti prekograničnu razmenu **isključivo** sa nominovanim RO BRP iz susedne regulacione oblasti

II

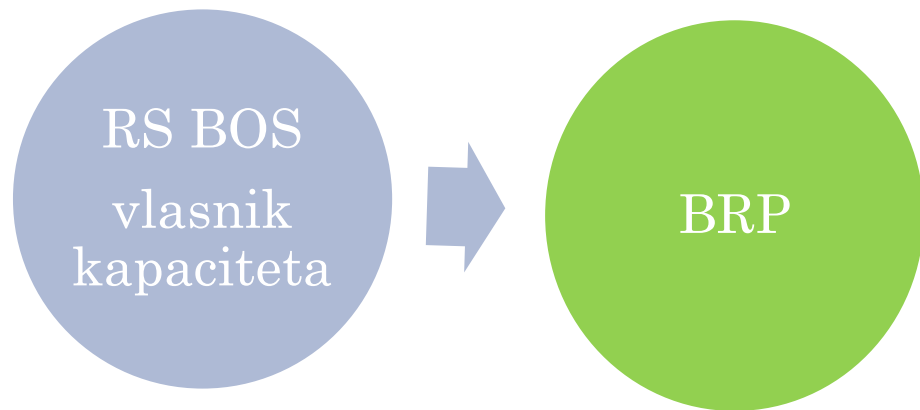
Vlasnik kapaciteta
je registrovan
učesnik u susednoj
regulacionoj oblasti

- RS BOS može izvršiti prekograničnu razmenu samo sa svojim prekograničnim partnerom, odnosno RO BRP koji je vlasnik kapaciteta

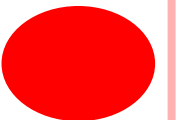
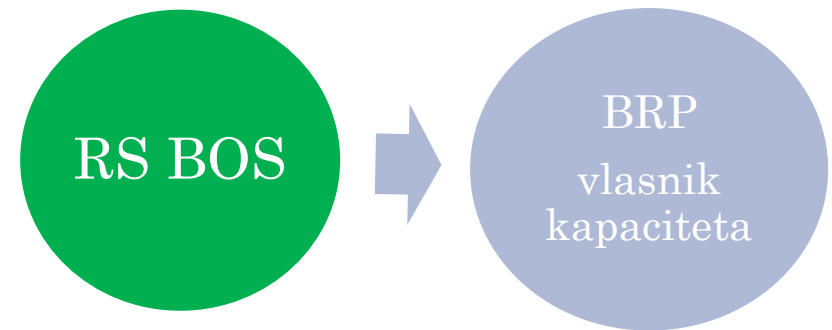

PREKOGRANIČNI PARTNERI NA GRANICI SRBIJA – RUMUNIJA 3/3

I

II

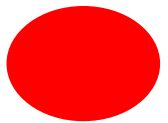

SRBIJA – MAKEDONIJA 1/2

MEPSO organizuje aukcije za dodelu dugoročnih kapaciteta (godišnje i mesečne aukcije)

EMS organizuje aukcije za dodelu dnevnih kapaciteta

EMS organizuje aukcije za dodelu unutar dnevnih kapaciteta

SRBIJA – MAKEDONIJA 2/2

“1:1” – Registration

The scanned copy of this form shall be delivered to the following e-mail addresses:
schedule@ems.rs and schedule@mepso.com.mk

	From (dd.mm.yy)	To (dd.mm.yy)
Period (whole calendar month only)		

	EMS	MEPSO
Name of the BRP		
Address		
VAT No.		
EIC-Code		
Company representative		
Telephone No.		
Fax No.		
E-mail address		
Date		
Signature/Stamp		

PREKOGRANIČNI PARTNERI NA GRANICI SRBIJA – MAKEDONIJA 1/3

1:1-
registracija
(popunjava se verzija
na engleskom)

- Učesnik može da prijavi samo jednog prekograničnog partnera
- Registracija važi za ceo kalendarski mesec, nekoliko uzastopnih meseci do kraja godine ili celu godinu za nominacije po svim tipovima kapaciteta
- 1:1 registracija se šalje EMS i MEPSO
- Registracioni formular se nalazi na sledećem linku:
http://www.ems.rs/page.php?kat_id=617

PREKOGRANIČNI PARTNERI NA GRANICI SRBIJA – MAKEDONIJA 2/3

I

Vlasnik kapaciteta
je BOS u
regulacionoj oblasti
EMS

- RS BOS može izvršiti prekograničnu razmenu sa MK BRP

II

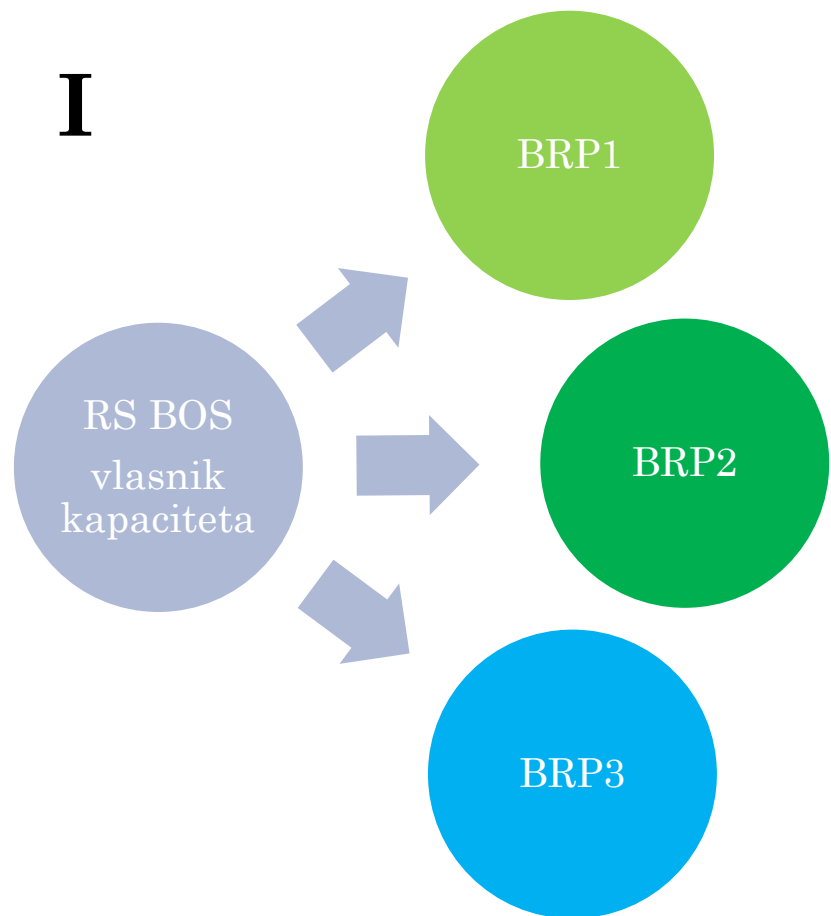
Vlasnik kapaciteta
je registrovan
učesnik u susednoj
regulacionoj oblasti

- RS BOS može izvršiti prekograničnu razmenu samo sa svojim prekograničnim partnerom, odnosno MK BRP koji je vlasnik kapaciteta

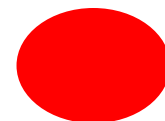
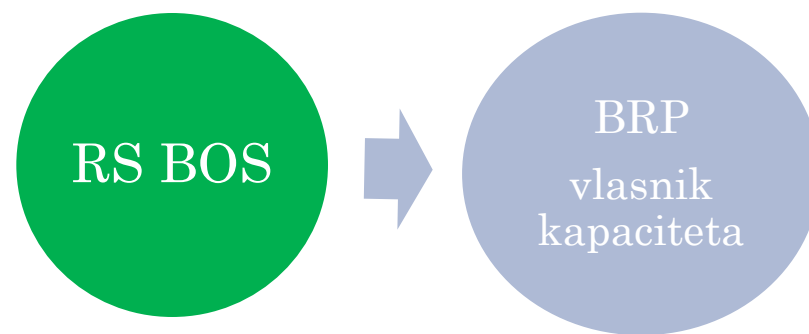

PREKOGRANIČNI PARTNERI NA GRANICI SRBIJA – MAKEDONIJA

3/3

II

PROMENA FORMULARA NOMINACIJE PREKOGRANIČNOG PARTNERA

Акционарско друштво „Електропрежа Србије“ Београд
Војводе Степе 412 11000 Београд,
Република Србија
Факс: +381 11 3970 217
e-mail: schedule@ems.rs

Рок: 12:00 часова 24. дана у месецу М-1 за месец М за који је регистрација важећа

Именовање ексклузивног прекограничног партнера

Техничка ознака границе	_ _ _ _	
Период: (регистрација је важећа за цео календарски месец)	Од: _ _ _ 201 _ (ммд1. гттг.) ¹⁾	До: _ _ _ 201 _ (ммд2. гттг.) ¹⁾

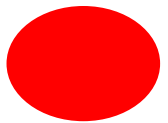
Оператор преносног система	ЕМС АД	
Име Учесника		
Адреса Учесника		
ЕИС код		
Контакт особа		
Број телефона		
Број факса		
Е-mail адреса		
Датум		
Потпис овлашћеног заступника		
Печат		

Потврда ЕМС АД

Регистрација: (прихваћена или одбијена)	
Разлог одбијања	
Потпис овлашћеног заступника	

¹⁾ У случају пријаве за више месеци наводи се последњи месец, а у случају пријаве само за један месец - није остаје непопуњено.

JP EMS → EMS AD

KRAJNJI ROKOVI ZA PRIJAVU PREKOGRANIČNIH PARTNERA

12:00
CET

RS-BG

January	• 28/12/2016
February	• 27/01/2017
March	• 24/02/2017
April	• 29/03/2017
May	• 26/04/2017
June	• 29/05/2017
July	• 28/06/2017
August	• 27/07/2017
September	• 29/08/2017
October	• 27/09/2017
November	• 27/10/2017
December	• 28/11/2017

RS-RO

January	• 26/12/2016
February	• 25/01/2017
March	• 22/02/2017
April	• 27/03/2017
May	• 24/04/2017
June	• 27/05/2017
July	• 26/06/2017
August	• 25/07/2017
September	• 27/08/2017
October	• 25/09/2017
November	• 25/10/2017
December	• 26/11/2017

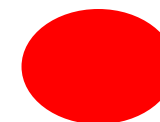

KRAJNJI ROKOVI ZA PRIJAVU PREKOGRANIČNIH PARTNERA

12:00
CET

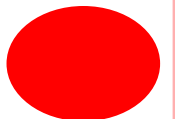
RS-HU, RS-HR, RS-BA
RS-ME, RS-MK, RS-AL

24. dana u mesecu M-1
za mesec M

SRBIJA – CRNA GORA

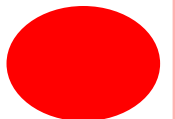
Blok prekogranične razmene na granici RS-ME se prijavljuje u skladu sa „Pravilima o radu prenosnog sistema“ koristeći dodeljeno pravo na prekogranični prenosni kapacitet određeno **“Pravilima za raspodelu prekograničnih prenosnih kapaciteta”**

PROBLEMI SA KOJIMA SE BOS SUSREĆU PRILIKOM PRIJAVE DNEVNIH PLANOVA RADA 1/3

U slučaju da BOS planira prekograničnu razmenu na nekoj granici u oba smera, vrednosti tih prekograničnih razmena moraju biti prijavljene na isti način kod oba operatora prenosnog sistema:

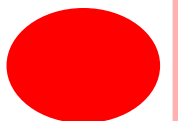
- Ili netovane razmene (vrednost postoji samo u jednom smeru);
- Ili nenetovane razmene (postoje vrednosti u oba smera).

PROBLEMI SA KOJIMA SE BOS SUSREĆU PRILIKOM PRIJAVE DNEVNIH PLANOVA RADA 2/3

U slučaju da BOS prijavi prekograničnu razmenu u pogrešnom smeru ili sa pogrešnim partnerom prilikom modifikacije dnevnog plana rada potrebno je:

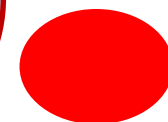
- Spustiti vrednost prethodno prijavljene prekogranične razmene na nulu;
- Kreirati novu prekograničnu razmenu sa ispravnim podacima.

PROBLEMI SA KOJIMA SE BOS SUSREĆU PRILIKOM PRIJAVE DNEVNIH PLANOVA RADA 3/3

U slučaju da BOS prijavljuje internu razmenu sa
SEEPEX:

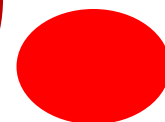
- Potrebno je netovati vrednosti razmene u svakom satu

KOSTT KAO DEO REGULACIONE OBLASTI EMS

Sve razmene između regulacionih oblasti EMS i KOSTT se prijavljuju kao blokovi interne razmene između BOS registrovane u regulacionoj oblasti EMS i koda

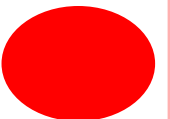
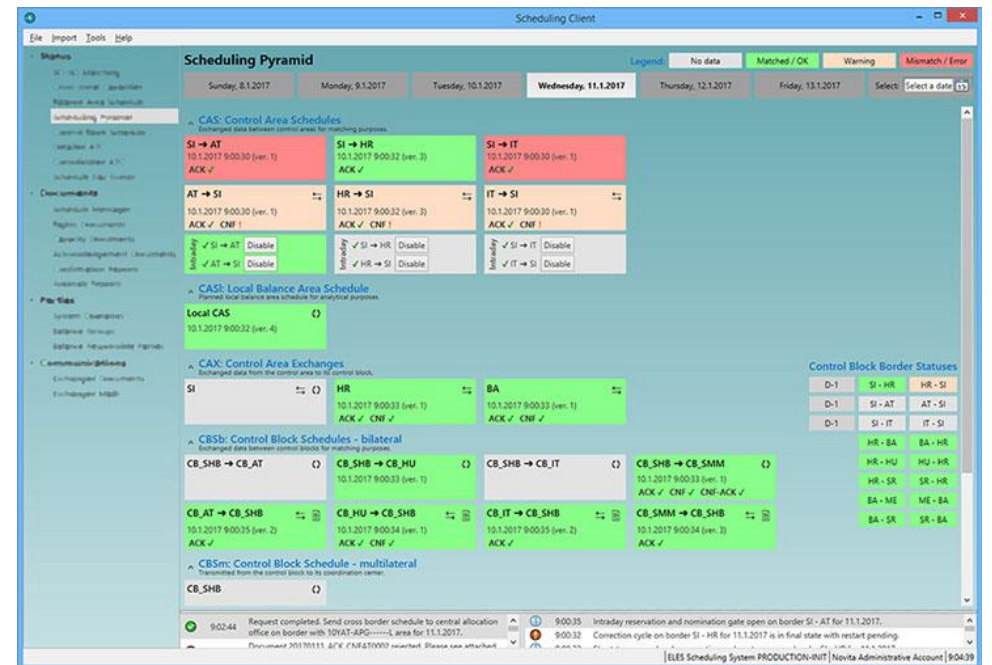
10XRKS-KOSTT-007.

NOVI ESS

- Novi ESS v3.3 sistem u fazi testiranja

- U 2017. godini EMS će otpočeti testiranje novog MMS sistema. Aktivni učesnici u testiranju biće i BOS.

- 1 Alokacija kapaciteta u 2017. godini
- 2 Izmena pravila o radu tržišta
- 3 Novi Market Management System
- 4 Garancije porekla
- 5 Objavljivanje ključnih tržišnih podataka
- 6 Prijava dnevnih planova rada u dan unapred procesu
- 7** **Prijava dnevnih planova rada u unutardnevnom procesu**
- 8 Kupovina električne energije na bilateralnom tržištu

E

M

S

INTRADAY PROCES

- Izmene i dopune u 2017-oj godini -

AKCIONARSKO DRUŠTVO
„ELEKTROMREŽA SRBIJE” BEOGRAD

AUTOR :
Danilo Tomić, dipl.inž.el.

PREDAVAČI :
Davor Harambašić, dipl.inž.el.
Jovica Vidaković, dipl.inž.el.

- **ALOKACIONA PLATFORMA (DAMAS sistem) - PODSETNIK**

- odlukom Agencije za Energetiku Republike Srbije priznato je da Alokaciona Platforma koja je u upotrebi u EMS AD nema zamensku (back-up) opciju.
- iz odluke proizilazi da u slučaju prestanka rada Alokacione Platforme EMS AD nema opciju sa kojom bi nastavio sa harmonizacijom unutar dnevnih promena planova rada.
- operator sistema EMS AD će obavestiti učesnika o nemogućnosti nastavka harmonizacije unutar dnevnih promena ali ovim želimo da vas obavestimo da postoji mogućnost iako je kapacitet uspešno alociran da ne bude moguć dalji nastavak harmonizacije.

- **ALOKACIONA PLATFORMA (DAMAS sistem) - PODSETNIK**

- u prilogu se nalazi primer teksta koji je sastavni deo ugovora sa susednim operatorima sistema :

 “Procedura unutarдневne dodele kapaciteta može se otkazati ili prekinuti usled ozbiljnih poremećaja u funkcionisanju interneta, Alokacione Platforme i ostalih informacionih sistema koji se koriste u unutarдневnom procesu.....”

- Promene u vremenu za finalno usaglašavanje nominacija između operatora sistema

- sa svim susednim operatorima sistema dogovoreno je da se finalno usaglašavanje nominacija (uključujući Cut-Off ako je potrebno) vrši najkasnije do H-45 minuta.

- H predstavlja sat :

1. u kome je izvršena prva promena u novoj nominaciji u slučaju granica koje ne rade u sesijama
2. prvi sat u sesiji u kojoj je izvršena nova nominacija.

- Promene u vremenu za finalno usaglašavanje nominacija između operatora sistema

- ovim putem hteli bi smo da vas podsetimo da vaše nominacije možete dostavljati najkasnije do H-60 minuta (granice koje ne rade u sesijama) i H-90 minuta (granice koje rade u sesijama).

- Očekivane promene u 2017-oj godini.

1. Granica sa Mađarskom (MAVIR – EMS)

- mađarski operator sistema (MAVIR) je trenutno u procesu izmene (modifikacije) postojećeg Scheduling Sistema i jedna od promena koje trebaju biti implementirane je kontinualni rad (flowing blocks) na granici između EMS i MAVIR (ukidanje rada u sesijama).
- očekivano vreme implementacije je sredina 2017-te godine (estimacija!)

- Očekivane promene u 2017-oj godini.

2. Novi Scheduling Sistem u EMS AD

- u EMS AD u toku je implementacija novog Market Management Sistema (MMS). Sastavni deo novog Market Management Sistema je novi Scheduling Sistem.
- Prva implementacija novog Scheduling Sistema je planirana za sredinu 2017-te godine (podložno promeni).
- U novom Scheduling Sistemu veći deo Intraday Scheduling procesa je planiran da bude automatizovan.

- 1 Alokacija kapaciteta u 2017. godini
- 2 Izmena pravila o radu tržišta
- 3 Novi Market Management System
- 4 Garancije porekla
- 5 Objavljivanje ključnih tržišnih podataka
- 6 Prijava dnevnih planova rada u dan unapred procesu
- 7 Prijava dnevnih planova rada u unutardnevnom procesu
- 8 Kupovina električne energije na bilateralnom tržištu

E

M

C

KUPOVINA ELEKTRIČNE ENERGIJE NA BILATERALNOM TRŽIŠTU ELEKTRIČNE ENERGIJE ZA POTREBE EMS

Direkcija za poslove tržišta
električne energije
Beograd, 2016

AKCIONARSKO DRUŠTVO
ELEKTROMREŽA SRBIJE

AGENDA

- NOVI KONCEPT NABAVKE ELEKTRIČNE ENERGIJE ZA NADOKNADU GUBITAKA
 - Uslovi za učešće u aukcijama za kupovinu električne energije za nadoknadu gubitaka
 - Okvirni ugovor – Registrovani učesnik
 - Aukcije za kupovinu električne energije za nadoknadu gubitaka
- KOMPENZACIJA NEŽELJENIH ODSTUPANJA

NOVI KONCEPT NABAVKE ELEKTRIČNE ENERGIJE ZA NADOKNADU GUBITAKA

- EMS AD Beograd preuzima balansnu odgovornost;
- Nabavka električne energije na bilateralnom i organizovanom tržištu;
- Dugoročna komponenta ukupnog dijagrama gubitaka se nabavlja sprovođenjem Aukcija;
- Aukcije se sprovode na Aukcijskoj platformi;
- Predmet Aukcije je Lot energije;
- Lotovi energije različitih dijagrama i trajanja isporuke su unapred dostupni.

USLOVI ZA UČEŠĆE U AUKCIJAMA ZA KUPOVINU ELEKTRIČNE ENERGIJE ZA NADOKNADU GUBITAKA

Status Registrovanog učesnika u Aukcijama mogu da steknu učesnici na tržištu koji imaju:

- Licencu za snabdevanje električnom energijom;
- Obim trgovine na tržištu električne energije u Republici Srbiji u prethodnih 12 meseci veći od 250 GWh;
- Rešeno pitanje balansne odgovornosti;
- Izmirene sve finansijske obaveze prema EMS AD Beograd.

OKVIRNI UGOVOR – REGISTROVANI UČESNIK

- Uslovi prodaje električne energije su definisani Okvirnim ugovorom;
- Okvirni ugovor traje 2 godine;
- Nema polaganja bankarskih garancija ni namenskog depozita;
- Učesnik na tržištu potpisivanjem Okvirnog ugovora sa EMS AD Beograd postaje Registrovani učesnik;
- Periodična provera poslovanja Registrovanog učesnika.

AUKCIJA – OPŠTE INFORMACIJE

- Inverzan tip aukcija;
- Datumi održavanja Aukcija su poznati 10 radnih dana pre početka Aukcije;
- Detalji Aukcije se šalju svim Registrovanim učesnicima putem elektronske pošte najkasnije 1 radni dan pre početka Aukcije;
- Registrovani učesnik sam odlučuje u kojoj će Aukciji učestvovati;

AUKCIJA – DOSTAVLJANJE I PRIHVATANJE PONUDA

- Potvrđena ponuda je obavezujuća i ne može biti poništena;
- Prikaz ranga i najbolje ponude bez otkrivanja identiteta učesnika;
- Kriterijum za prihvatanje ponude se određuje u skladu sa prilikama na tržištu električne energije;
- Učesnik čija je ponuda prihvaćena prima obaveštenje;
- Potpisivanje Zaključnice sa EMS AD Beograd.

POTVRDA ISPORUKE ELEKTRIČNE ENERGIJE

Celokupna isporuka se prijavljuje kao blok interne razmene između BOS Registrovanog učesnika i EMS AD Beograd (10XCS-SERBIATSO8) u skladu sa Pravilima o radu prenosnog sistema.

DOSTUPNE INFORMACIJE

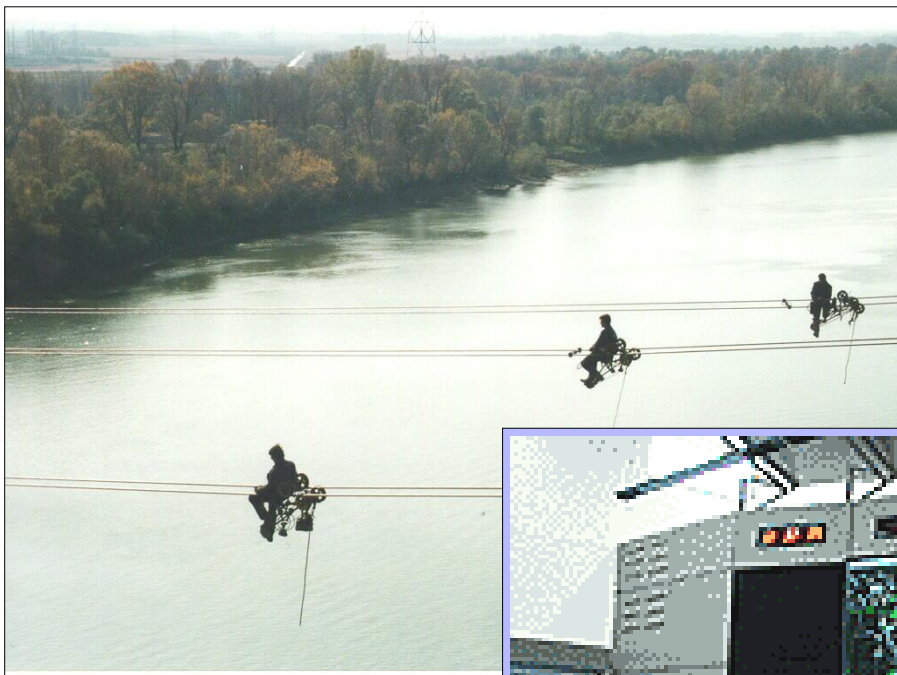
Sve potrebne informacije možete pronaći na zvaničnoj internet stranici EMS AD Beograd:

- Tržište
 - Kupoprodaja električne energije
 - Nadoknada tehničkih gubitaka u prenosnom sistemu
 - Opšte informacije

KOMPENZACIJA NEŽELJENIH ODSTUPANJA

- Aukcijska platforma omogućava i organizovanje Aukcija za prodaju električne energije;
- Za potrebe kompenzacije neželjenih odstupanja sprovodiće se Aukcije za kupovinu i za prodaju električne energije;
- Sve potrebne informacije u vezi sa kupovinom i prodajom električne energije za kompenzaciju neželjenih odstupanja biće blagovremeno objavljene na EMS internet stranici.

Hvala na pažnji!

Pitanja?

АКЦИОНАРСКО ДРУШТВО
ЕЛЕКТРОМРЕЖА СРБИЈЕ

“Elektromreža Srbije” AD Beograd

safe, reliable, sustainable

<http://www.ems.rs>

